

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาประเภทการสำรวจเชิงพรรณนา (Descriptive Survey) เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือพรรณนาให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพครอบครัว ที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์* ซึ่งเปิดสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๐๔ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาตัวอย่างในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ และเป็นโรงเรียนที่มีผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจต่าง ๆ กัน การวิจัยในครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยที่สำคัญ ๆ แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้คือ

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์ ปีการศึกษา ๒๕๒๖ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีทั้งหมด ๔ ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๒๗๔ คน นักเรียนแต่ละห้องมีความสามารถในการเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากัน คือคณะเด็กนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และพอใช้ ให้อยู่แต่ละห้องในอัตราที่เท่ากัน และจากการศึกษาระเบียนประวัติของนักเรียนจากครูประจำชั้น ทำให้ทราบว่าผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละห้องมีอาชีพและรายได้ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแต่ละห้องเท่ากัน ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการจับฉลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ๔ ห้อง จากทั้งหมด ๔ ห้อง ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ห้อง ๑, ห้อง ๓ ห้อง ๖ และห้อง ๘ เป็นจำนวนนักเรียน ๑๔๐ คน และจำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ

* ุรายละเอียดที่ภาคผนวก ก , หน้า ๑๖-๑๐๕.

ผู้ปกครองของนักเรียน ๑๔๐ คนนั้น ฉะนั้นเมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ นักเรียนและผู้ปกครอง มีจำนวนทั้งหมด ๒๘๐ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากหนังสือและเอกสาร
๒. ศึกษาหนังสือตำรา วารสาร และค้นคว้าผลงานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีผลต่อการอ่านของเด็ก สิ่งที่เป็นปัจจัยต่อการอ่านของเด็ก และสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
๓. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไข
๔. นำแบบสอบถามนั้นมาแก้ไขปรับปรุง
๕. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มทดสอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนโรงเรียนสายน้ำทิพย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นจำนวน ๓๐ คน และผู้ปกครองที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างอีก ๓๐ คน แบบสอบถามที่นำไปใช้กับกลุ่มทดสอบนั้นมี ๒ ชุดด้วยกัน คือ

๕.๑ แบบสอบถามชุดที่หนึ่ง สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดสอบ โดยให้นักเรียนนำแบบสอบถามชุดนี้ไปให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน แล้วนำมาส่งครูประจำชั้นภายในระยะเวลา ๔ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถามจากผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยนำไปแจกให้แก่เด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดสอบด้วยตนเอง และไปรับแบบสอบถามคืนจากครูประจำชั้น

๕.๒ แบบสอบถามชุดที่สอง ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดสอบทำภายในห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปแจกด้วยตนเอง และรอรับแบบสอบถามเมื่อนักเรียนทำเสร็จด้วยตนเอง

๖. นำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ชุด* ผู้วิจัยได้ให้หมายเลขกำกับแบบสอบถามทั้งสองชุดให้ตรงกัน ซึ่งรายละเอียดต่างๆ

* ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ค, หน้า 131-13๑.

ของแบบสอบถามมีดังนี้

แบบสอบถามชุดที่หนึ่ง สำหรับผู้ปกครอง มีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของผู้ปกครองได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ความคิดเห็นที่มีต่อการอ่านของเด็ก และกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านของเด็ก

แบบสอบถามชุดที่สอง สำหรับเด็กนักเรียน มีรายละเอียดเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน อันได้แก่ จำนวนหนังสือที่นักเรียนมีอ่านอยู่ที่บ้านที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน ความถี่ในการอ่าน แหล่งที่ได้หนังสืออ่าน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการอ่านของเด็กนักเรียน

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำทิพย์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนและผู้ปกครองด้วยตนเอง โดยใช้หนังสือจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหนังสือแนะนำตัวและได้แจกแบบสอบถามให้แก่เด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ๆ ละ ๒ ชุด แบบสอบถามชุดที่หนึ่งให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองทำที่บ้านแล้วนำมาส่งที่ครูประจำชั้นภายในเวลา ๑ เดือน แบบสอบถามชุดที่สองให้เด็กนักเรียนทำภายในชั้นเรียน และผู้วิจัยรอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามชุดที่หนึ่งที่ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำรวม ๑๔๐ ชุด ได้รับคืน ๑๔๐ ชุด จำนวนแบบสอบถามชุดที่สองให้นักเรียนทำรวม ๑๔๐ ชุด ได้รับคืน ๑๔๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

๑. ตรวจสอบสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
๒. นำแบบสอบถามมาแยกตามตัวแปรที่ศึกษา
๓. แจกแจงความถี่ข้อมูลแต่ละรายการ หาค่าร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์

แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตาราง

๔. หาค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทั่วไป โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละ

f แทนค่าจำนวนความถี่ในแต่ละรายการ

N แทนจำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหานั้น

(ประกอบ กรรณสูตร 2525:73)

๕. นำข้อมูลบางอย่างมาทดสอบหาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติไค-สแควร์

(Chi-Square) โดยใช้สูตร

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}, \quad df = (k-1)(r-1)$$

เมื่อ χ^2 แทนค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistic)

O_{ij} แทนความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)
ในแถวที่ i และ คอลัมน์ที่ j

E_{ij} แทนความถี่ที่ได้จากการคาดหวัง (Expected Frequency)
ในแถวที่ i และคอลัมน์ที่ j

r แทนจำนวนแถว

k แทนจำนวนคอลัมน์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2525:158-161)

๖. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความ เห็นเพิ่ม เติมมาสรุปประเด็นสำคัญ